

NOGMAALS HET OPENLUCHTTHEATER IN HILVERSUM

door Jan J. van Herpen

In *Eigen Perk* van September 1999 schreef Caroline de Westenholz een artikel over Amy Grothe-Twiss, stichtster van het openluchttheater in Nederland. Haar 'Sprookje van Swawa Helgi' werd op 31 mei 1903 opgevoerd in de bossen op de Zwaluwenberg. Het echtpaar Grothe liet ca. 1890 op de Bergweg in Hilversum de villa Corvin bouwen die later een hotel-restaurant zou worden en waarin na de oorlog de school van Rens & Rens gevestigd was. Helaas is Huize Corvin in 1987 gesloopt. De oertuin van de villa was het Susanna-park waar nu de NCRV-studio's staan. Daar liet Amy Grothe in 1906 een openluchttheater aanleggen. De voorstellingen waren aanvankelijk alleen voor familie en vrienden, maar trokken daarna meer dan plaatselijke belangstelling. In augustus 1915 droeg de acteur Albert Vogel sr. er Shakespeares *Coriolanus* in zijn eentje in Romeins kostuum voor.

Ik vond nog een andere bijzondere gebeurtenis in het openluchttheater. Op zaterdag 31 juli 1926 werd er een kindervakantiemiddag geleid door Antoinette van Dijk. De middag werd uitgezonden door de Hilversumse Draadloze Omroep (voorganger van de AVRO). In de *Radio Luistergids* (het

programmablad van de HDO) van 16 juli stond: *Op initiatief van het Concertbureau Hilversumsche Muziekhandel zal Mevr. Antoinette van Dijk op Zaterdag 31 Juli half drie in het Openluchttheater te Hilversum een kindermiddag geven. Medewerking zal worden verleend door een kinderkoor en een orkestje. Voor onze Luistervinken in het Gooi is het van belang, dat zij, waar de gewone toegangsprijzen voor volwassenen f 1,50 en voor kinderen f 1,- bedraagt, toegang kunnen verkrijgen tegen gehalveerden prijs, nl. tegen f 0,75 voor volwassenen en f 0,50 voor kinderen (tot 14 jaar) mits deze kaarten op vertoon van de Luistervinkenkaart voor Zaterdag 24 Juli zijn afgehaald bij het Concertbureau Hilversumsche Muziekhandel, Zon en Maanstraat 10 te Hilversum. Als bijzonderheid kan tevens worden vermeld, dat deze openluchtvoorstelling door den H.D.O. zal worden uitgeseind. Bij slecht weer wordt deze Kindermiddag uitgesteld tot Zat. 8 Augustus.*

De aankondiging in de *Radio Luistergids* van 31 juli luidde: *2.30 uur: Uitzending (bij gunstig weder) van de uitvoering in het Openluchttheater te Hilversum onder leiding van Mevr. Antoinette van Dijk'. De Radio Luistergids van 23 juli 1926 publi-*

ceerde een lang artikel (auteur onbekend; men schrijft ons):

Bijna is men vergeten, dat Hilversum een Openluchttheater rijk is, maar thans na jaren en jaren gesloten te zijn geweest zijn er stemmen opgegaan om dit prachtige plekje grond aan het Sussanepark in eere te herstellen.

Weet men wel, dat het eerste openluchtspel in Nederland in het Gooi vertoond werd? In den zomer van 1903 werden door Mevr. Grothe, terecht de "Moeder" van het Openluchtspel in Nederland genoemd, op den Zwaluwenberg bij Hilversum voor het eerst Openluchtuitvoeringen gegeven. Het begon met "Swawa's terugkeer" evenals de sprookjes die volgden, geschreven door Mevrouw Grothe zelve. Hoewel oorspronkelijk slechts bedoeld als uitvoeringen voor vrienden en kennissen, kreeg de Zwaluwenberg spoedig zoo groote vermaardheid, dat van heinde en ver belangstellenden kwamen opdagen om het bekoorlijk spel van feeën en elfjes te aanschouwen.

Toen Mevrouw Grothe verhuisde naar haar prachtige buiten "Corvin" ontdekte zij in den overtuin van haar nieuwe domein, een plekje grond, dat door de natuur zelve tot tooneel was gevormd. Een bekwaam tuinman vol toewijding, wist onder leiding van Mevrouw Grothe de noodzakelijke veranderingen zoo kunstig aan te brengen, dat een geheel werd gevormd, zoo schoon als men een Openluchttheater slechts wenschen kan. Vier jaar lang werden hier 's zomers de schoonste tafreelen opgevoerd, totdat de groote oorlog uitbrak en deze idylle wreedelijk kwam verstoren. Jaren en jaren lag het theater nu verlaten, de natuur nam het terrein weder in bezit en wie het niet wist, kon niet meer vermoeden, dat achter dat verwilderde struikgewas langs den weg, zooveel schoons verborgen lag. Slechts een half vergaan, eens helder wit, thans vergrauwd bord, verried den aandachtigen toeschouwer de identiteit van het terrein.

Maar nu komt er weer leven in de brouwerij. Dank zij de ijverige pogingen van eenige jonge menschen zal het oude, ons Hilversumsche Openluchttheater, in eere hersteld worden. De tegenwoordige eigenaar, de Heer Max van Gelder te Amsterdam vond men spoedig bereid, zijn medewerking te verleen. De tuinman Laméris, die het theater had helpen vormen, stond bij het eerste sein gereed en onder zijn leiding was het terrein spoedig weer in bespeelbaren toestand gebracht.

Uit den chaos verrees een Openluchttheater, schooner dan ooit. Vroeger was er niet dat prachtige mostapijt, waarmede de natuur in de zwijgende jaren de zwarte grond gesierd heeft, vroeger vormden de boomen geen gewelf, dat spelers en toeschouwers tegen al te warme zonnestrallen beschermde.

In deze prachtige omgeving komt nu op Zaterdag 31 Juli half drie Mevr. van Dijk een vakantie-kindermiddag geven.

De mooiste sprookjes en de mooiste liedjes heeft zij voor dezen middag bewaard. Verder komt Mevr. Ine van Soeren met eenige harer leerlingen ons een verrassing bereiden. Aardige tuinierstertjes in mooie costuumpjes, zullen leuke liedjes zingen (Delcroze, Rondgang van de Tuinierstertjes).

Ook aan hen, die te ver weg wonen om zelf te kunnen komen en voor de zieke kinderen is gedacht. Al zullen zij dan de mooie costuumpjes niet kunnen zien, al het gesprokene en gezongene zullen zij toch kunnen verstaan, want door de H.D.O. wordt voor Radio Uitzending zorg gedragen.

Onze Gooische Luistervinkjes zullen wel verlangend zijn, persoonlijk kennis te maken met haar, die zij nimmer zagen, maar wier stem zij elken Maandagmiddag op het Kinderuurtje van de H.D.O. hoorden zingen en vertellen.

Afbeeldingen uit Aether, kwartaalblad van het Omroepmuseum